

EXPO 2015 ODBORNÁ EXKURZE

Ve dnech 4. 6. - 7. 6. 2015 uspořádala oblastní kancelář ČKAIT Hradec Králové ve spolupráci s oblastní pobočkou ČSSI a SPS Královéhradeckého a Pardubického kraje odbornou exkurzi na světovou výstavu EXPO 2015 do severoitalského Milána. Námět vzešel z výroční členské schůze ČSSI a organizační zajištění bylo dohodnuto s cestovní agenturou GABI.

Upoutávka z programu odborné exkurze

„33. expo se bude konat od 1. 5. do 31. 10. 2015 v italském Miláně, které hostilo světovou výstavu již v roce 1906, kdy byla tématem doprava. První Expo se konalo roku 1851 v Londýně, to následující bude za pět let v Dubaji. Na ploše více než 1 km² se představuje 145 vystavovatelů z celého světa. Areál výstaviště se rozkládá severozápadně od Milána mezi městečky Pero a Rho.

Celkovou koncepcí výstavy byla pověřena světově proslulá dvojice švýcarských architektů Jacquese Herzoga a Pierra de Mauros (autoři stadionu Ptačí hnízdo v Pekingu). Areál výstaviště nemá odpovídat pouze funkčním účelům výstavy, autoři citlivě odkazují i na antické tradice - půdorysem a systémem uspořádání se nechali inspirovat architekturou románských měst. Architekturu kompaktního světa, kde se prolíná architektura s přírodou, pak nejvíc umocní vodní příkop, který odděluje samotný areál od zbytku okolí. Každý z vystavovatelů předvádí v koncepci svého pavilonu to nejlepší, co může, podle jeho názoru, dosáhnout v architektuře a technickém řešení staveb.

Tématem EXPO 2015 je „Uživit planetu, energie pro život“. Výstava má představit téma jídla a výživy jak ve spojení s vědou a pokrokem, tak i prostřednictvím kultury a tradic.

Český pavilon na výstavě Expo nabídne plochu 700 m², za den pojme až 5200 návštěvníků. Jako zajímavá stavba byl předběžně vybrán do publikace Inženýrská komora 2016. Dominantou je umělecký prostor nazvaný "Laboratoř ticha", který návštěvníky zavede do českého lesa. Součástí pavilonu je i restaurace a bazén.

Italská media sestavila žebříček pěti nejlepších a nejzajímavějších pavilonů a Česko se umístilo druhé - před ním skončila jen domácí Itálie, za ním je Čína, Malajsie a Izrael.

Poznatky získané během odborné exkurze:

Expo – jinak také Světová výstava, je velká mezinárodní výstava průmyslu a kultury jednotlivých zemí, nemá komerční charakter a je vždy organizována vítěznou zemí, kterou vybírá BIE (Bureau International des Expositions – Úřad pro mezinárodní výstavy). BIE byl založen v Paříži v r. 1928 a má za úkol regulovat četnost a dohlížet na kvalitu výstav, v současnosti čítá 160 členských zemí. Každé Expo se věnuje tématu celosvětového rozměru a pokaždé se koná na místě, které bylo zbudováno přímo pro tuto jedinečnou příležitost. Vedle prezentace nových technologií si Expo klade za cíl představit a definovat výzvu a problémy, kterým lidstvo společně čelí. Název Expo se poprvé neoficiálně objevil v roce 1937 v Paříži, v roce 2000 při výstavě v německém Hannoveru se Expo stalo oficiálním názvem. Tématem pro rok 2015 se stalo Feeding the Planet, Energy for Life (Uživit planetu, energie pro život). Výstava se pokusí téma jídla a výživy představit jak ve spojení s vědou a pokrokem, tak prostřednictvím kultury a tradic.

Českou republiku reprezentuje pavilon z dílny firmy Koma Modula Consulting podle architektonického studia Chybík+Křištof Associated Architekt. Vítězný návrh schválila porota, kterou tvořili architekti Eva Jiřičná, Miroslav Řepa, Zdeněk Lukeš, Michael Klang, Vladimír Soukenka a David Vávra. Návrh je oslovil díky nápaditému využití modulů, které umožňují snadné rozebrání pavilonu, propojení exteriéru a interiéru budovy, recyklovatelnost použitého materiálu a zakomponování vodní plochy do okolního prostoru. Čisté linie pavilonu doplní ve třech patrech organická expozice, kterou bude tvořit tematická část Laboratoř života a prezentace jednotlivých regionů.

Pozornost u vstupu přitahuje obří skulptura ťuhýka kříženého s automobilem. Podle jejího autora Lukáše Rittsteina je metaforou křižovatky – z jedné strany reprezentuje civilizaci a vědecký rozvoj a z druhé strany je to o otevření se přírodnímu světu. Socha funguje i jako fontána, voda z ní také vyvává duhu a mlhovinu.

Laboratoř vytváří atmosféru českého lesa a díky vyspělým technologiím současně odhaluje tajemství světa rostlin. Je zde vyznačené místo, do kterého se návštěvník postaví a zůstane v klidu a potichu a pak uvidí víc. Reagují na něj kamery, které na mechanických pojezdech ukazují čím dál větší detaily rostlin.

Celkové náklady na stavbu, údržbu a demontáž budovy bez vnitřní expozice a provozu činily 69.950.000,- Kč

Investice do pavilonu nemá však zůstat jen u účelu expozičních prostor, po skončení výstavy budou jednotlivé moduly použity k výstavbě mateřské školky.

Snaha o vytvoření takového řešení, které bude mít využití i po výstavě, vychází z osudu českého pavilonu pro Expo 1958 v Bruselu, který vytvořil jedinečný a vzácný prvek v mozaice pozoruhodných staveb moderní architektury v Praze.

Součástí českého pavilonu v Miláně je také bazén, který symbolizuje silnou tradici v lázeňství anebo odvěkou českou touhu po moři. Konstrukce bazénu bude po výstavě převezena do Prahy, kde oživí část břehu Vltavy a tím přispěje k zatraktivnění prostoru hlavního města.

Na výstavě je tento bazén nejen architektonickým, ale i funkčním prvkem, je umístěn na nádvoří areálu českého pavilonu a návštěvníci se zde mohou v letním horku koupat. Na základě soutěže mezi českými designéry byl dokonce moderní návrh plavek, který reprezentuje současný český oděvní design. Po skončení výstavy se očekává, že tyto plavky budou jakousi její ozvěnou na plážích světa.

Český pavilon je přímo na očích návštěvníků, nachází se hned po levé straně v bezprostřední blízkosti hlavního vchodu a budovy EXPO - centre, kudy by měly projít dvě třetiny z 20 milionů očekávaných návštěvníků. Pozemek převzala Česká republika od organizátorů výstavy 9. července 2014 v zastoupení Milana Potužníka, českého komisaře účasti České republiky na Všeobecné světové výstavě EXPO 2015.

Italský pavilon

Italský pavilon představuje to nejlepší z italské kultury a národních tradic spojených s potravinami a výživou, jenž se vyznačuje vysokou kvalitou surovin a finálních výrobků. Pavilon pořadatelské země se skládá z Paláce Itálie, čtyř budov na Cardo a z Lake Areny, celkem svou rozlohou zabírá 14.000 m² a aktuální náklady na jeho stavbu dosáhly 92 milionů euro. Italský palác je srdcem celého prostoru a předpokládá se, že zde zůstane i po ukončení Světové výstavy jako centrum technologické inovace ve službách města Milána. Svým vzhledem má zobrazovat líheň nové energie, hnízdo budoucnosti bohaté na minulost.

Slovenský pavilon

Slovensko se chce prezentovat jako dynamická, životaschopná, energická, duchem mladá země, která nabízí nejen neskutečné množství zážitků a krásných míst, ale také množství nápadů a šikovných, úspěšných lidí, plných energie. Kreativní koncepce je v duchu „Slovensko je země energie. Recharge yourself – přijďte si k nám dobít baterky“.

Slovenský pavilon Expo je obsahově rozdělen na 2 základní části:

1. zóna Recharge yourself – zóna pro dobítí baterek V exteriéru je relaxační místo, jehož dominantou je energetický pylon. Zde si kromě sebe může návštěvník dobít i své elektronické zařízení (tablet, telefon ...)

2. zóna prezentuje energii Slovenska a jeho rozmanitost - v restauraci v rámci expozice se návštěvník seznámí s výběrem slovenského jídla.

Pavilon New Holland Agriculture

Jako jediný výrobce zemědělské techniky se tato firma účastní světové výstavy samostatnou expozicí ve vlastním pavilonu. K tématu výstavy má firma určité co říci. Odpověď na úvodní otázku spočívá v nalezení těch nejlepších technologií a takové technologie jeden z nejvýznamnějších výrobců zemědělské techniky na světě samozřejmě má. Pro prezentaci využívá plochu téměř 1600 m².

Specialitou pavilonu je obrovské pole, které se rozprostírá na střeše budovy a je obhospodařované dvěma robotizovanými traktory, podle značky New Holland s nulovými emisemi.

Ostatní pavilony

Malajský pavilón vypráví příběh semen a vysvětlí systém potravin a zemědělských systémů země. Haly ve tvaru obřích semínek byly vybrány a zpracovány na téma Směrem k udržitelnému ekosystému potravin. Vítězem se stal tým architektů a projektantů asociace Hiijas Kasturi

Struktura stavby se skládá z lehkého glulamu, což je lepené laminátové dřevo, a trámů z malajského dřeva. Díky použití tohoto materiálu lze konstrukci roztáhnout do patřičné velikosti. Náročnost a náklady ve srovnání s ocelovými konstrukcemi jsou téměř poloviční. Rampy podél podlaží a chodníky v okolí pavilónu jsou vyrobeny z recyklovaných rýžových slupek. Takže nejen finanční náklady, ale také vliv na životní prostředí bude výrazně menší.

Čína vsadila na tradici, jak napovídá i podoba jejího pavilonu a to v propojenosti lidí s půdou v čínské historii i současnosti.

Izrael z pole zítřka naplnil sýpku neznalosti. Z ní si návštěvníci mohou nabrat vědomosti, které země získala při přeměně vyprahlé půdy v úrodnou zem.

Design **amerického národního pavilonu** architektonického atelieru Bieber Architects je inspirován stodolou a bránu otevírá symbol amerického stravování - nákupní molo, které je vyrobeno z recyklovaného dřeva vysloužilých nákupních mol. Jednou z ústředních částí pavilonu je farma táhnoucí se podél celého bloku. Na ní jsou pěstovány plodiny, které dešťovou vodou zavlažuje speciální systém. Na stěnách je obrazovka, na níž poběží příběh minulosti, současnosti i budoucnosti amerického zemědělství a stravování.

Vietnamský pavilon inspirovaný lotosovými květy je z atelieru Vo Trong Nghia. Pavilon nad vodními plochami tvoří bambusové stromy ve tvaru dešťníků.

Belgie se zaměřila na alternativní metody produkce potravin - aquaponii, hydroponii, pěstování hmyzu a řas. Pavilon pojala jako skutečnou laboratoř nápadů a inovací.

Kamerun připomíná, že ze zemědělských produktů nejvíce vyváží kakao a ukazuje, jaké příležitosti jsou s ním spojeny od potravinářského průmyslu přes farmaceutické výrobky, řemesla, výrobu biopaliv až po využití odpadu na hnojiva.

Mexiko se svým mottem se pokouší zasít semínko nového světa, při hledání řešení pro svět bez hladu, podvýživy a neudržitelného postupu výroby potravin. Soustředí se také na léčivé rostliny a připomíná svou kuchyni, která byla zařazena na seznam nehmotných památek UNESCO.

Maďarsko vycházelo ze zemědělských staveb, centrální prostor ale tvoří Noemova archa, konce pak mají podobu šamanských bubnů zdůrazňujících mystický vztah s přírodou.

Prohlídce expozic věnovali účastníci exkurze téměř 2 dny, ale ani tento čas jim neumožnil prohlédnout si celý areál. Přesto odcházeli spokojeni, neboť měli možnost seznámit se se světem budoucnosti, a co se týče potravin a energií, pokud se lidstvo samo nezničí, měly by mu stačit na další tisíce a tisíce let.

Část svého času strávili účastníci exkurze seznámením s pořádajícím městem Milánem. Na komentované okružní prohlídce jsme poznali město staré i město nové, ale největší dojem v nás zanechaly dvě stavby symbolizující město – dóm a opera La Scala.

Katedrála Narození Panny Marie v Miláně (italsky častěji jako Duomo di Milano - milánský dóm) v severoitalské Lombardii, je pátá největší katedrála na světě a druhá největší na Apeninském poloostrově (první je Bazilika svatého Petra ve Vatikánu). Stavba v gotickém slohu byla zahájena roku 1386, přičemž poslední detaily byly dokončeny až roku 1965. Katedrála se nachází na náměstí Piazza del Duomo a tvoří ji jedna hlavní loď a čtyři menší postranní. Výška hlavní lodi je 45 m a sloupů 24,5 metrů. Chrám je 157 m dlouhý a 109 m široký. Zdi katedrály jsou z mramoru, což vyžaduje komplikovanou údržbu. Exteriéru dómu dominuje mariánská věž se sochou Madony, kterou vyrobil v roce 1774 sochař Giuseppe Bini. Pozlacená socha Madony se svatozáří a kopím u ruky měří 4,16 metrů. Zajímavostí dómu je, že střecha kostela je přístupná veřejnosti, takže za mírný poplatek se můžete procházet po této střeše a obdivovat gotické sochy a věžičky z ptáčích perspektiv. Ze střešního ochozu chrámu je rovněž skvělý výhled na celé město. Interiér dómu je rovněž grandiózní a zajímavý. Vnitřek kostela se člení na pět podélných a tři příčné lodě. Velmi cenný je chór z 16. století, který je vykládaný dřevem. Pod presbytářem se nachází krypta, kde je umístěn hrob svatého Karla Boromejského, což byl místní arcibiskup. Za pozornost stojí také barevná okna, která zobrazují biblické motivy. Nejstarší barevné okno pochází z roku 1470 až 1475.

Teatro alla Scala, většinou **La Scala** /la'skala/ je jeden ze světově nejproslulejších operních domů. Divadlo bylo slavnostně otevřeno 3. srpna 1778 pod názvem Nuevo Regio Ducal Teatro alla Scala Salieriho operou L'Europa riconosciuta. V dnešní podobě nabízí divadlo místo pro 2 300 diváků. Původ názvu divadla je komplikovaný. Je odvozen od jména náměstí, na kterém bylo postaveno (Piazza della Scala). Samotné náměstí je však pojmenováno podle kostela Santa Maria della Scala, který stál na místě dnešního divadla. Tento kostel nechala v roce 1381 postavit šlechtična Regina della Scala, manželka vládce Milána jménem Bernabò Visconti. Kostel byl nahrazen divadlem Regio Ducale, které však roku 1776 vyhořelo. Roku 1838 byla provedena rekonstrukce divadla. Roku 1943 byla budova těžce poškozena při leteckém útoku. Provoz byl opětovně zahájen 11. května 1946.

Zpracovala cestovní agentura GABI – Libuše Gabrielová, **foto** Ing. arch. Karel Novotný

Další foto viz
http://cssi.rajce.idnes.cz/EXPO_2015_-_foto_ing._arch._Karel_Novotny